

Vijf jaar Brusselse Bouwmeester

Vlaanderen kreeg in 1999 zijn eerste Bouwmeester. Dit initiatief werkte stimulerend en in 2009, tien jaar later, werd architect Olivier Bastin (1958) aangesteld als eerste Bouwmeester voor Brussel (bMa). Op zich was het een grensverleggende beslissing van de overheid om het Vlaamse voorbeeld te volgen. In de administratieve hoofdstad van Europa met haar complexe structuur, was de ambitie en de zorg voor kwalitatieve architectuur vaak een onbestaand gegeven.

De keuze van Bastin werd binnen vakkringen goed onthaald. Hij had als architect met zijn bureau L'Escaut bewezen dat nieuwe, kwalitatieve overheidsgebouwen mogelijk zijn, zoals het Théâtre National in Brussel en het Fotografiemuseum in Charleroi. Hij was tevens docent aan de architectuuropleiding La Cambre. Ongetwijfeld een mooie cv maar bij het begin van zijn ambtsperiode werd vaak de vraag gesteld of deze zachtvaardige man die zich bescheiden opstelde, zich wel kon handhaven in de Brusselse context.

Wat eerder als een zwakte werd aanzien, werd zijn sterkte. Bastin wist met veel luisterbereidheid en een engelengeduld de verschillende betrokken partijen aan tafel te brengen en te laten samenwerken. De eindresultaten van dit trage en moeilijke proces zijn nog zeer beperkt en komen pas in de volgende jaren te voorschijn. Hopelijk kan hij nog een impuls geven om het symbolische project van Xaveer De Geyter Architects voor het Schumanplein, het rondpunt in de Europese wijk, in de fase van uitvoering te doen belanden. Het zaaien is begonnen, het oogsten zal voor de volgende bMa zijn die begin 2015 zal starten.

Olivier Bastin. Foto Marie-Francoise Plissart ©

Nieuwbouw BNP Paribas Fortis

Het belangrijkste project dat Bastin wist te sturen, kwam niet eens van de Brusselse overheid maar vanuit de privé sector. De bank BNP Paribas Fortis nam de beslissing om haar hoofdzetel te behouden aan het Warandepark, gelegen

naast de BOZAR, in het gebouw van Victor Horta. Aan het einde van de jaren zestig is een nieuwbouw opgetrokken, ontworpen door Hugo Van Kuyck. Het ensemble bestaat uit een lompe sokkel met daarop twee zwarte torens. Vooral de gesloten straatzijde was een brutale ingreep, zeker in vergelijking met het BOZAR gebouw van Horta uit de jaren twintig. Voor het interieur werd destijds een beroep gedaan op Jules Wabbes, een interieurontwerper die in 1974 overleed. Zijn oeuvre wordt pas recent gewaardeerd vanwege zijn grote beheersing van materialen. In 2012 bracht BOZAR een expositie met zijn oeuvre.

De bank deed een beroep op Bastin en zijn equipe om tot een discussie te komen. De cruciale vraag was het al dan niet renoveren van het gebouw. Wat de opdrachtgever wilde behouden, was de grote kofferzaal van Wabbes. Vervolgens is een internationale wedstrijd uitgeschreven met zeven equipes, waaronder Samyn & Partners, Sauerbruch Hutton en Dominique Perrault. Uiteindelijk werd het voorstel van Baumschlager Eberle gekozen voor verdere uitwerking. Vanuit DOCOMOMO België is erop gewezen dat in het bestaande interieur interessante onderdelen aanwezig zijn die hopelijk niet in de afvalcontainer terecht komen.

De bouwheer gaf aan de groep Rotor de opdracht een complete inventaris op te maken, van deurklinken tot metalen plafondelementen en marmeren muurplaten. De opzet is om zoveel mogelijk waardevolle bouwonderdelen te recyclen. Rotor toonde met zijn bijdrage aan de architectuurbiënnale van Venetië in 2010 aan, dat deze strategie van hergebruik een zinvolle onderneming kan zijn. Het ontmantelen is ondertussen begonnen en men is op zoek naar herbestemmingen voor de waardevolle bouwmaterialen.

Expositie 'vijf jaar bMa' foto: Filip Dujardin ©

Expositie en publicatie

Voor het overzicht van vijf jaar bMa is een beroep gedaan op twee curatoren: Ward Verbakel (plusofficearchitects) en Joeri De Bruyn (Public Space). Voor de expositie zijn ze vertrokken vanuit de ruimtelijke opbouw van de inkomruimte van het bankgebouw. De loketten worden gebruikt om de interviews met verschillende personen te presenteren. De fotografe Marie-Françoise Plissart kreeg de opdracht een aantal Brusselaars te fotograferen. In een kleine afzonderlijke "Wunderkammer", bevinden zich achttien objecten waarmee Olivier Bastin zijn inzet wil visualiseren.

De foto's, de objecten, de inventaris van alle wedstrijden en de interviews zijn opgenomen in een zeer verzorgde publicatie die is samengesteld door Verbakel en De Bruyn. Dit 'groene boek' verschijnt in drie talen en geeft een goed beeld van het parcours dat de voorbije vijf jaar werd afgelegd.

De locatie van de expositie is de begane grond van het bankgebouw. Het is een unieke gelegenheid om de grote kofferzaal te bezoeken, een schitterend project van Jules Wabbes. Na 25 september gaat de kofferzaal definitief dicht. Een spoedig bezoek is zeker en vast zeer de moeite waard!

Marc Dubois

*Vijf jaar bMa
t/m 25 september
Dagelijks van 12.00 tot 19.00 uur
BNP Paribas Fortis
Ravensteinstraat 29
1000 BRUSSEL (naast BOZAR)*

De grote kofferzaal van Wabbes in de BNP Paribas Fortis foto: Filip Dujardin ©